

9A:5

Fråga om fastighets planerade, kretsloppsanpassade avloppsanläggning kunde anses med större fördel tillgodose behovet av avlopp än anslutning av detta till kommunens avloppsanläggning.

S. och S.B. äger en fastighet, vilken ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning. Området där fastigheten ligger heter Solstadström och är inte planlagt. I en översiktsplan har dock angetts att området och dess omgivningar är skyddsvärda. Skälet härtill är att det finns fiske, ängar och hagmark som ansetts känsliga och i behov av skydd. Kommunen har inte några planer på exploatering av området. Maren i Solstadström är dricksvattentäkt. I området finns mest fritidsbostäder men det förekommer även en del permanentbebyggelse. S. och S.B.:s fastighet är bebyggd med ett permanenthus i två våningar om 120 m². Huset uppfördes år 1919 och bebos av sex personer, två vuxna och fyra barn. På fastigheten finns även en del uthus. Fastigheten är bergig och dess yta är 3 667 m². Fastigheten är ansluten till den allmänna renvattenanläggningen men har också en egen brunn för rensvatten. För avloppet finns en trekammarbrunn. Dock finns det ingen riktig infiltrationsanläggning. Den allmänna avloppsanläggningen byggdes ut i området under år 1995. Av 23 fastigheter är 18 numera anslutna till denna. Förbindelsepunkt har upprättats för S. och S.B.:s fastighet men de har inte fått någon underrättelse därom.

S. och S.B. yrkade att Va-nämnden skulle fastställa att de inte är skyldiga att betala anläggningsavgift för avloppet.

Kommunen bestred yrkandet.

S. och S.B. anförde: De avser att installera en avloppsanläggning som är bättre än den allmänna. En förutsättning är dock att de inte behöver betala anläggningsavgift för den allmänna anläggningen; de har inte råd att både betala avgift och installera en enskild anläggning. Den anläggning de avser att utföra är kretsloppsinriktad. Bl.a. skall en urinseparerande toalett installeras. Fekalierna skall komposterar i en särskild kompost. Det separerade spolvattnet skall ledas till en infiltrationsbädd. BDT-vattnet leds till slamavskiljare och sedan till samma infiltrationsbädd som spolvattnet. Infiltrationsbädden är horisontell och av en typ som fungerar även på berg. För en sådan infiltrationsbädd används ett särskilt infiltrationsmaterial som renar vattnet. Vattnet blir då helt rent. Med de angivna lösningarna kommer endast urinen och slam från BDT-avloppet att transporteras bort från fastigheten. De har talat med en bonde i närheten som är villig att ta hand om urinen. Även om den enskilda anlägg-

ningen skulle vara något dyrare än den allmänna avser de att satsa på det enskilda alternativet eftersom det är bäst för miljön.

Kommunen anförde: Det är i och för sig riktigt att urinseparerande system har framtiden för sig. Solstadström är emellertid ett känsligt område och det är alltså inte lämpligt att experimentera i området. Området har vidare dåliga förutsättningar för infiltration och dessutom ligger fastigheten nära Marströmmens strand. Det är därför risk att det vatten som är avsett att infiltreras mer eller mindre direkt tar sig till Marströmmen. Länsstyrelsen anser att det inte bör finnas infiltrationsanläggningar i området. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i kommunen anser att infiltration inte bör tillåtas på fastigheten. I Solstadström finns redan allmänna ledningar utbyggda. Det går inte att göra en egen anläggning billigare, säkrare och bättre än den allmänna.

Va-nämnden yttrade:

Enligt 9 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-lagen) skall ägare av fastighet inom verksamhetsområdet för en allmän va-anläggning betala avgifter till huvudmannen för anläggningen om fastigheten behöver anordningar för vattenförsörjning och avlopp och detta behov inte kan med större fördel tillgodoses på annat sätt än genom anläggningen. För avgiftsskyldighet krävs vidare att förbindelsepunkt upprättats för en fastighet och att underrättelse därom lämnats till fastighetsägaren.

I detta fall har kommunen förklarat sig ha för avsikt att utta taxeenlig anläggningsavgift av S. och S.B. för anslutning av deras fastighet till kommunens avloppsledning. S. och S.B. har med anledning härav väckt nu aktuell fastställsetalan hos Va-nämnden och som enda grund för avgiftsbefrielse gjort gällande att deras planerade enskilda avloppsanläggning med större fördel skulle tillgodose behovet av att ta omhand avloppet från fastigheten än anslutning till kommunens avloppsanläggning. Enbart den omständigheten att kommunen byggt ut allmän va-anläggning är således inte tillräckligt för att fastighetsägarna skall vara skyldiga att genom avgifter bidra till dennas finansiering. De åligger dock S. och S.B. att visa att den enskilda anläggningen i detta fall är ett bättre alternativ.

Av utredningen i målet framgår att S. och S.B.:s fastighet är belägen i ett område som är bebyggt med bostäder för såväl fritids- som permanentboende och med grannar på två sidor. Det har vidare framkommit att fastigheten är en bergstomt som sluttar ner mot den intilliggande Marströmmen och att hela området Solstadström har särskilda skyddsvärden. Det måste i ett område av detta slag ställas höga krav på en väl fungerande avloppshantering. Ett uttryck för detta torde vara att Länsstyrelsen uppgetts inte tillåta infiltration av BDT-vatten i området och att Miljö- och hälsoskyddsnämnden, med hänvisning härtill, inte ansett infiltration tillåtlig på fastigheten. Den avloppsanläggning som S. och S.B. planerar att anlägga på sin fastighet har otvivelaktigt förtjänster och får, i rätt omgivning och rätt hanterad, antas kunna bidra till

att skydda miljön. Bedömningen i fall som detta skall emellertid göras på objektiva grunder och med avseende på fastighetens belägenhet och användningsmöjligheter även på sikt. Avloppsanläggningen förutsätter lokal hantering av urin och fekalier och därmed kunskap och intresse av dess användare för den kretsloppsanpassade, nya miljötekniken. Även om ett sådant intresse uppenbarligen finns i dag kan alltid viss osäkerhet gälla för framtida användare. Anläggningen förutsätter också infiltration av spol- och BDT-vatten på tomten i den speciella bädd som skall anläggas. Med tanke på vad som upplysts om tomtens förläggning på berg får antas att viss del av avloppsvatten, låt vara ”hygieniserat”, kan komma att nå Marströmmen via det planerade perkolationsmagasinet.

Va-nämnden finner, vid en samlad bedömning av omständigheterna i målet, inte visat att den föreslagna avloppsanläggningen kan tillgodose behovet av omhändertagande av avloppet från fastigheten med större fördel än vad en anslutning till kommunens avloppsanläggning skulle innebära.

Va-nämnden lämnade S. och S.B.:s talan utan bifall.

Beslut: 1996-10-31, BVa 96

Mål nr: Va 20/96

S. och S.B. överklagade beslutet och yrkade bifall till vid Va-nämnden förd fastställsetalan.

Kommunen bestred ändring.

Vattenöverdomstolen fastställde Va-nämndens beslut.

Dom: 1997-05-22

Mål nr: TVa 1744/96

S. och S.B. överklagade till Högsta domstolen som inte lämnade prövningstillstånd.